

59. Future in the Past Konu Anlatımı (Was/Were Going to) (www.konuanlatimi.com)

Bu dersimizde geçmişte gelecek konusunu öğreneceğiz. *Future in the Past*, yani Geçmişte Gelecek yapısı aslında bir zaman olarak kabul edilmiyor ama kullanım şekli ve anlamı bakımından tenselerden çok da bir farkı yok. Onunla da olumlu, olumsuz cümle; soru, olumsuz soru ve wh- sorusu yapabiliyoruz. Peki nedir bu geçmişte gelecek? Adından da anlaşılacağı gibi, cümlemizde hem bir geçmiş zaman hem de bir gelecek zaman bulunuyor. Geçmiş zaman anlamını -dı/-di eki veriyor, gelecek zamanı ise -ecek/-acak. Öyleyse birleştirelim; -ecekti/-acaktı. Yani demek ki bu zamanla gelecektim, gidecektim şeklinde cümleler kuruyoruz. Peki İngilizcesi nasıl oluyor? Hemen ona da bakalım; geçmiş zaman anlamını was/were kelimeleri veriyor, gelecek zamanı ise going to. "Will kullansak olmaz mı?" diyebilirsiniz. Will değil de, would kullansak olur ama onun kuralları ve kullanım şekli biraz daha farklı olduğundan onu gelecek derse saklıyorum. Biz bu derste was/were going to yapısının üzerinde duracağız. Geçmişte Gelecek her ne kadar bir zaman olmasa da zaman tablolarımla pratik bir şekilde anlatabilirim. İlk olarak olumlu cümleyle başlayalım. Olumlu cümle özneyle başlıyor:

ÖZNE	((+))	ÖZNE						
		Tekil	Çoğul					
		I He She It						
		You We They						

Peşinden yardımcı fiil olarak was/were sözcükleri geleceği için özneyi tekil-çoğul olarak gruplandırımdım:

ÖZNE	((+))	ÖZNE		YARDIMCI FİİL					
		Tekil	Çoğul						
		I He She It		was					
		You We They		were					

Şimdi de going to gelsin:

ÖZNE	((+))	ÖZNE		YARDIMCI FİİL					
		Tekil	Çoğul						
		I He She It		was	going to				
		You We They		were					

İngilizcedeki değişmeyen kurallardan bir tanesi de to sözcüğünden sonra fiili yalın halde getirmek:

ÖZNE	((+))	ÖZNE		YARDIMCI FİİL		FİİL			
		Tekil	Çoğul						
		I He She It		was	going to	clean wash be			
		You We They		were		rain call play meet			

Bu noktadan sonra cümlelerimize arzuya göre nesne, yer zarfı ve zaman zarfı getirebiliriz:

ÖZNE	YARDIMCI FİİL	FİİL	NESNE	YER ZARFI	ZAMAN ZARFI		
						ÖZNE	
(+)	Tekil	I He She It	going to	clean wash be	the house his car -	- in the garage here	yesterday (<i>dün</i>). this morning (<i>bu sabah</i>). at 11.00 AM. (<i>sabah saat 11.00'da</i>). last week (<i>geçen hafta</i>).
	Çoğul	You We They		rain call play meet	- me soccer me	- - at school at the airport	two days ago (<i>iki gün önce</i>). the other day (<i>geçen gün</i>). early in the morning (<i>sabah erkenden</i>).

Bu zamanın ismi *Future in the Past*, yani Geçmişte Gelecek olduğu için zaman zarfları da geçmişte anlatıyor. Gelecekte Geçmiş diye bir zamanı öğreniyor olsaydık da herhalde gelecek zamanın zaman zarflarını kullanırdık ki çok şükür böyle bir tens yok. Şimdi bu kelimeleri soldan sağa doğru sırayla okuyarak anlamlı cümleler kuralım:

I was going to clean the house yesterday.	=	Dün evi temizleyecektim.
He was going to wash his car in the garage this morning.	=	O bu sabah garajda arabasını yıkayacaktı.
She was gonna be here at 11.00 AM.	=	Sabah saat 11.00'da burada olacaktı.
It was going to rain last week.	=	Geçen hafta yağmur yağacaktı.
You were gonna call me two days ago.	=	Beni iki gün önce arayacaktın.
We were gonna play soccer at school the other day.	=	Geçen gün okulda futbol oynayacaktık.
They were going to meet me at the airport early in the morning.	=	Sabah erkenden beni havaalanında karşılayacaklardı.

Cümleleri olumsuz yapmak için was/were sözcüklerinden sonra not getiriyoruz:

ÖZNE	YARDIMCI FİİL	FİİL	NESNE	YER ZARFI	ZAMAN ZARFI		
						ÖZNE	
(-)	Tekil	I He She It	going to	clean wash be	the house his car -	- in the garage here	yesterday (<i>dün</i>). this morning (<i>bu sabah</i>). at 11.00 AM. (<i>sabah saat 11.00'da</i>). last week (<i>geçen hafta</i>).
	Çoğul	You We They		rain call play meet	- me soccer me	- - at school at the airport	two days ago (<i>iki gün önce</i>). the other day (<i>geçen gün</i>). early in the morning (<i>sabah erkenden</i>).

Soru cümlesi kurmak için yine was/were kelimelerini cümlenin başına taşıyoruz:

ÖZNE	YARDIMCI FİİL	FİİL	NESNE	YER ZARFI	ZAMAN ZARFI		
						ÖZNE	
(?)	Tekil	I he she it	going to	clean wash be	the house his car -	- in the garage here	yesterday (<i>dün</i>)? this morning (<i>bu sabah</i>)? at 11.00 AM. (<i>sabah saat 11.00'da</i>)? last week (<i>geçen hafta</i>)?
	Çoğul	you we they		rain call play meet	- me soccer me	- - at school at the airport	two days ago (<i>iki gün önce</i>)? the other day (<i>geçen gün</i>)? early in the morning (<i>sabah erkenden</i>)?

“Yapmayacak mıydın, etmeyecek miydin” şeklindeki olumsuz sorulara da wasn't, weren't ile başlıyoruz:

HİMFİÇİN CROS (?)	ÖZNE	YARDIMCI FİİL		FİİL	NESNE	YER ZARFI	ZAMAN ZARFI
		Tekil Wasn't	I he she it	going to	clean wash be rain call play meet	the house his car - - me soccer me	- in the garage here - - at school at the airport
Çoğul Weren't	you we they						

“Ne yapacaktın, nereye gidecektin” gibi wh- soru cümleleri için de bu kelimeleri soru cümlesinin en başına yerleştiriyoruz:

WH SORUSU (Wh-/?)	Wh- SORU	YRD. FİİL	ÖZNE	YRD. FİİL	FİİL	NESNE/SIFAT	YER ZARFI	ZAMAN Z.
	What Where When Why Who Whose Which How	was	I he she it	going to	clean wash be rain call play meet
	were	you we they				

Evet, Geçmişte Gelecek Zamanın yapısı böyle. Peki kullanım yerleri ve kullanım şekli nasıl? Aslında tıpkı Türkçedeki gibi. Geçmişte bir noktadayken o an için gelecekte bulunan ancak şu ana göre geçmişte kalmış bir noktada yapılacak şeyleri anlatıyor. Peki bahsedilen eylem yapılmış mı? Bunu kesin olarak bilemiyoruz ama büyük çoğunlukla planlanmış fakat yapılmamış olan eylemleri anlatıyor:

I was going to buy a new computer last month. - Geçen ay yeni bir bilgisayar satın alacaktım.

But I couldn't save enough money. - Ama yeterince para biriktiremedim.

Düşük bir olasılık olsa da mutlu sonla da bitebilir:

But my father bought me one as a gift before I did. - Ama ben almadan önce babam bana hediye olarak bir tane aldı.

Was-were going to yapısıyla kurulan Geçmişte Gelecek cümlelerinde genellikle bir planlanmış olma durumu ağır basıyor. Gelecek derste öğreneceğimiz would kullanımında ise, gönüllülük ve istek bildirme söz konusu. Yani özetle, gelecek zamanda will ile be going to arasındaki kullanım farklılıkları bu zamana da taşınmış oluyor.

Bu zamanla kurulmuş örnek cümleleri inceleyelim:

O işe başvuracaktım ama son anda fikrimi değiştirdim.

I was going to apply for that job but I changed my mind at the last minute.

O benim eşim olacaktı ama başka biriyle evlendi.

She was going to be my wife but she married someone else.

Bir şey olacağını hissediyordum.

I had a feeling that something was going to happen.

Ben bugün ne yapacaktım?

What was I gonna do today?

Film alıntılarını izleyecektim.

I was going to watch the movie footages.

www.konuanlatimi.com